

הענן הכחול

סיפורים



ל. וורונקובה

הענן הכחול

נשות הקולחוז יצאו לחורשה לאסוף זרדים למטאטאים.
אמא אמרה למאשה:

"תסעי אתנו לחורשה, תעזרי לנו לשבור זרדים."
מאשה בזריזות עלתה על העגלה. נסטיה, המובילה,
החזיקה במושכות והסוסה רצה מהר בדרך הרכה, דרך
שדה חם, דרך אחו מלא פרחים, דרך ניר שחור, ולתוך
חורשת ליבנה הירוקה.

הנשים התפזרו בתוך החורשה והתחילו לחתוך זרדים
גמישים של הליבנה למטאטאים. ומאשה הלכה יחד עם
אמא. היא שברה זרדים שצמחו למטה על הענפים.

ופתאום קראה:

"אמא, הביטי! כאן ברחבה מונח ענן כחול!"

אלא שאמא הייתה רחוק מהרחבה ולא ראתה את הענן
הכחול.

"אמא! בואי הנה, הביטי" קראה מאשה שוב "ממש ענן
כחול מונח כאן ברחבה!"

"אין זמן עכשיו" ענתה אמא "כשנשבור מספיק זרדים,
אבוא לראות."

ועל הרחבה באמת מונח היה ענן כחול. אלה היו צמחי

זיכרני, הגדלים בצפיפות, שפתחו כולם בבת אחת את
הפרחים הכחולים, הבהירים שלהם.

"יפה, יפה" חייכה מאשה "כשנאסוף מספיק מטאטאים
אמא תבוא הנה ואומר 'אמא, ראי, הנה הענן הכחול'."
כמה נעים היה בחורשת הליבנה! השמש לא צרבה,



העשב היה טרי, ונצוצי שמש רעדו על הגזעים הלבנים,
ועל עלי העצים הירוקים.

הנשים הביאו חבילות של זרדים ושמו אותן על העגלה.
גם מאשה הביאה את היבול שלה והעלים הריחניים
דגדגו לה בצוואר ובפנים.

בסוף העגלה התמלאה. מטען גדול של מטאטאים.

"חוזרים הביתה" אמרה נסטיה, המובילה, כי בשמיים
מתאספים כבר העננים."



"נסע" אמרה גם אמא של מאשה. אבל מאשה קראה:
"אמא, חכי! בואי ואראה לך את הענן הכחול. זה לא
רחוק."

"טוב, נלך" הסכימה אמא "כל הזמן שקושרים את
העגלה."

את המטאטאים על העגלה התחילו לקשור כדי שלא
יפלו בדרך. ומאשה לקחה את ידה של אמא והובילה
אותה לרחבה, שעליה מונח היה הענן הכחול. אך הן
הסתכלו, הסתכלו, את הרחבה ראו בין עצי הליבנה
הלבנים, אך הענן הכחול לא היה שם. הן יצאו רחבה.
"אז איפה הענן הכחול שלך?" שאלה אמא.

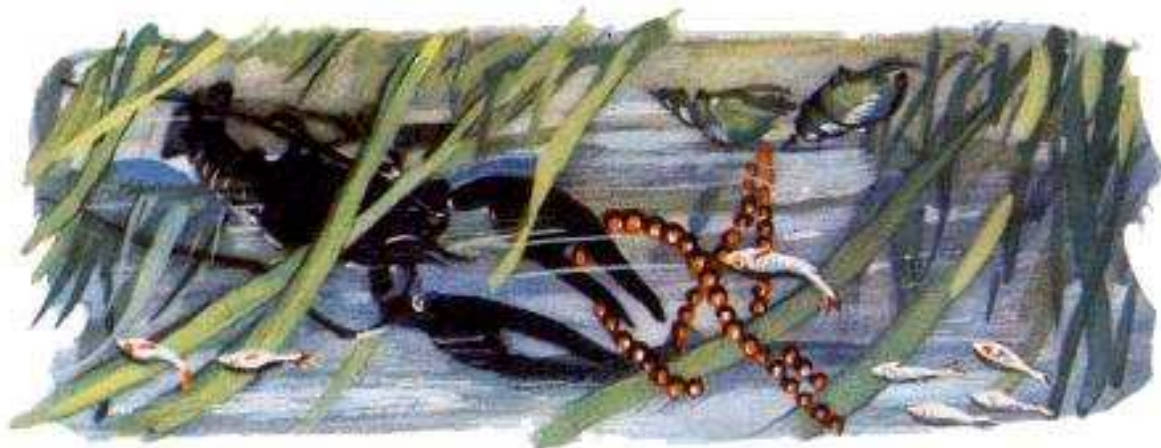
מאשה הביטה סביב וחשבה: "באמת, איפה הוא? הרי
כאן, ליד שלישיית העצים הלבנים האלה, פרחו
בצפיפות הפרחים הבהירים. האם בא מישהו ולקח
אותם?"

"חלמת על ענן כחול" אמרה אמא "בואי מהר, עכשיו בא
ענן כזה כהה. עוד מעט וגשם ירד."

מאשה נסעה הביתה על עגלת זרדי ליבנה וכל הזמן
חשבה - מי בא לרחבה וקטף את כל הפרחים
הכחולים? האם באמת חלמה על הענן הכחול? הרי
שם, ברחבה, אפילו העשב לא נדרס!

החרוזים של קטיה

קטיה אהבה לשחות בנהר. אך היא שחתה רק קרוב לחוף. כאן המים שקופים עד הקרקעית ובקרקעית חול



נקי, אבנים קטנות, ודגיגים קטנים שוחים. בצד השני של הנהר המים חשוכים. שם גדלים צמחי מים שעירים ומתנועעים במים. וגם שושני מים צהובים, פרחי הנהר, אך קטיה מפחדת לגשת אליהם. מי חי שם במים החשוכים? מי מסתובב בין הצמחים השעירים? לא רואים שם. פעם החברות אמרו לקטיה "בואי הלאה! אל תפחדי!" וקטיה הלכה. אבל נבהלה וחזרה לחוף. וכשיצאה מהמים תפסה את עצמה בצוואר – "אוי בנות, המחרוזת

מאשה לא חלמה. אילו הסתכלה היטב יכולה לראות שאף אחד לא קטף את פרחי זיכרני, איש לא לקח מהרחבה את הפרחים הכחולים. אך כשענן כבד כיסה את



השמש, צמחי זיכרני סגרו את הפרחים הקטנים שלהם. אולי הם חשבו שהגיע כבר לילה, ואולי פחדו שהגשם ירטיב את האבקה שבפרחים. הם סגרו את הפרחים והענן הכחול נעלם. וכשהשמש באה שוב ועלתה מעל החורשה, עשבי זיכרני פתחו את הפרחים שוב, והענן הכחול שוב זהר ברחבת היער. וגם עכשיו הוא זוהר שם, רק מאשה לא יודעת זאת. כי החורשה היא רחוקה, אחרי שדה חם, אחרי אחו מלא פרחים, אחרי ניר חרוש... ואם היא תלך לשם לבדה, תתעה בוודאי.



שלי נפלה." התחילו כולם לחפש את המחרוזת. החרוזים היו יפים, אדומים, וכל חרוז שקוף לגמרי. אבל ליד החוף המחרוזת לא נמצאה וקטיה לא הלכה לחפש הלאה. "היא בוודאי מונחת על הקרקעית החשוכה. לא אלך לשם בשום מחיר. שם גדלים כל מיני עשבים ומתנועעים במים. ומי יודע מה נמצא שם בין העשבים האלה?" עברו ימים אחדים. אולי שבוע, אולי שבועיים. בתחנת הכוח שעל הנהר התחילו לנקות את הסכר. הרימו את מחסומי הסכר. הנהר התחיל להרעיש, לזרום חזק, המים נפלו מגובה והתחילו לזרום באפיק שלהם. מעל הסכר המפלס ירד עוד ועוד ובמקומות רדודים יצאה גם הקרקעית מעל פני המים. הבנות באו לשחות והמים הגיעו להן רק עד הברכיים. ואז קטיה ראתה את המחרוזת שלה. היא הסתבכה בתוך עשבי המים השעירים. וליד הנהר היה כבר קהל רב. כל ילדי הקולחוז באו לכאן. גם הגדולים וגם הקטנים. רצו בקרקעית הגלויה, בעטו במים ברגיים היחפות, חיפשו תחת האבנים, דגו דגים. ממש בידיים תפסו אמנונים ושפמנונים וזרקו אותם לחוף, לעשב. ואחר כך שמו בשקים ודליים.

"ילדים" ביקשה קטיה "אולי מי מכם יביא את המחרוזת האדומה שלי. הנה היא שם, באמצע הנהר, מונחת בין העשבים."

"לכי וקחי בעצמך" ענו הילדים "שם לא עמוק."

קטיה הלכה לאט בנהר. דגים קטנים ברחו מתחת לרגליה, הסתתרו תחת אבנים. אבל קטיה לא הפחידה ולא תפסה אותם. רק הסתכלה תחת רגליה – מה עוד מסתובב שם במים?

עשבי מים ירוקים נפרשו על הקרקעית. הם היו רכים וצמריים, ואיפה שלא היו מים הם שכבו בלי תנועה, כאילו נרדמו.

מישהו הסתובב קרוב לרגליה של קטיה. היא נרעדה אך מיד צחקה. זה היה סרטן נהר שחור. הוא מיהר להסתתר תחת אבן – ברח מקטיה.

"לשם מה הסתתרת?" אמרה קטיה "לא אצוד אותך. אין לי צורך בך!"

אחר כך ראתה שעל הקרקעית מונחות צדפות. היא הרימה אחת, אך זו הייתה סגורה. קטיה זרקה אותה חזרה למים. אם היא תרצה, תפתח בעצמה. ולא תרצה – אין צורך לפתוח אותה.

צעד אחרי צעד הלכה קטיה למקום בו שצמחו שושני

מים, פרחים צהובים. רצתה לקטוף אחת, כבר הושיטה יד אך כשהסתכלה – נבהלה. מה זה שם תחת השושנים? נחש?

נראה כמו נחש, מפותל, בטבעות. קטיה לא ידעה האם לבכות או לברוח משם.

אך בדיוק אז הגיעה החברה שלה והתחילה לקטוף שושני מים. ואז קטיה ראתה שזה לא נחש אלה

שורשים. החברה דרכה על השורשים וגם קטיה דרכה עליהם. הם היו השורשים החזקים וקשים, שורשים שושני המים – וזה הכל.

ואז קטיה הגיעה למקום העמוק, לעשבי המים הסמיכים שמהם פחדה. ושם רק דגיגים שחו ושפיריות הסתובבו מעל ראשה.

קטיה לקחה את החרוזים שלה, הורידה מהם את הירק, הסתכלה סביב וצחקה:
"ואני לא מפחדת מדבר!"

למחרת גמרו את העבודות בסכר וסגרו את פתחי המים. ובנהר שוב התחילו המים לעלות. כל פעם גבוה יותר ויותר התרוממו פני המים ליד הסכר והנהר נעשה כל פעם עמוק ועמוק יותר.

שוב התמלא הנהר במים. ובגדה אחת רואים דרך המים

הפנס החי



את החול הנקי, והגדה השניה היא חשוכה, מים קודרים עומדים שם.

אך קטיה כבר לא מפחדת לשחות לשם. היא יודעת ששם בקרקעית רק דגים קטנים מסתובבים וסרטנים שחורים, ומונחים שורשים קשים של שושני מים, פרחי הנהר הצהובים. וזה הרי לא מפחיד?

וואניה הגיע לאבא על הסכר. הוא ראה איך אבא מדליק אור. סיבב את ידית המפסק ומסביב נדלקו פנסים חשמליים. בקולחוז "בודיוני" וגם ב"כוכב אדום". בוודאי גם אצלם, ב"שחר" נדלקו גם כן אורות בחלונות, בחדרים, וגם במרכז הרחוב נדלק פנס גדול. אבל את הקולחוז "שחר" לא ראו מכאן. הוא עומד אחרי חורשת לבנה גדולה.

אחר כך הגיע הטכנאי המחליף. אבא מסר לו את התורנות ויחד עם וואניה הם הלכו הביתה דרך החורשה הגדולה.

בחורשה היה כבר חשוך. העצים נרדמו מעל השביל הצר. על רחבות היער הפרחים התכסו ונרדמו ולא ניתן היה לראות איזה מהם כחולים ואיזה אדומים. רק



"אמרת שחושך לך" אמר "הנה, קח לך פנס ותאיר על השביל!"

וואניה ניגש לאבא:

"איפה פנס?"

"איך זה איפה? אינך רואה? הנה הוא, מאיר בעשב."

וואניה התכופף וראה "פנס", קטן כמו ניצוץ, מהבהב

בעשב חשוך באור ירוק.

"קח לאט, שלא יכבה" אמר אבא.

וואניה לקח בזהירות את הניצוץ יחד עם העשב. העשב

היה מלא טל, אך האור הבהב ולא כבה. וואניה החזיק

אותו בכפות ידיים.

"אז מה? עכשיו יותר בהיר לך?" שאל אבא.

"יותר" ענה וואניה.

הניצוץ הירוק לא האיר אפילו את הכף שלו, אך היה לו

נדמה שבאמת יותר אור לפניו.

כשהגיעו הביתה וואניה קרא עוד מהמרפסת:

"אמא! סבתא! הביטו איזה פנס מצאנו!"

הוא נכנס לחדר ופתח את היד:

"תסתכלו!"

"כנראה התעוורתתי" אמרה סבתא "אינני רואה פנס."

"גם אני לא רואה פנס" אמרה אמא "רק חופן עשב ויותר



פרחים לבנים של עץ הערמון עמדו ישר, כמו נרות, וכאילו האירו בחושך.

וואניה הלך מהר כדי לא לפגור אחרי אבא. אבא עושה צעד אחד, וואניה שלושה. לא פלא שהתחיל לפגור קצת.

"חושך בחורשה" אמר וואניה "לא רואים את השביל ועלולים לתעות."

"נגיע" אמר אבא.

וואניה רצה להגיד "אבא, לך יותר לאט! אני לא מספיק אחריך ולבד אני מתחיל לפחד" אבל הוא שתק ורק

חשב שאולי אבא יעצור!

ואבא באמת עצר.



שום דבר."
וואניה פתח יותר את הכפות ידיו – ובאמת, אין ולא
כלום! רק חופן עשב.
"איך קרה שהוא אבד?" לחש.
בעיניו הסתובבו כבר דמעות, אבל וואניה היה ילד חזק.
הוא רק מצמץ בעיניים ולא בכה.
"ואולי הוא לא אבד" אמר אבא "הבה ונחפש."
הם פרשו את העשב על השולחן – ענפי צמחים רטובים
ועלים. ואז אמר וואניה:
"ראו, איזשהו חרק נמצא כאן!" ורצה להוציא את החרק
הקטן שהתגלגל בעשב.
"חכה, חכה" עצר אותו אבא "הרי זה הפנס שלך. אז
בואו ונראה איך הוא יאיר בחושך."
וואניה כבה את האור. בחדר נעשה חשוך. ושוב הם
התחילו להסתכל – איפה האור הירוק?
"אינני רואה דבר" אמרה שוב סבתא.
וגם אמא אמרה:
"חופן עשב. ואין יותר שום דבר."
"אל תרעישו. שקט" אמר אבא "החרק נבהל וכיבה את
האור. אם יירגע, ידליק אותו שוב."
כולם ישבו סביב השולחן. ישבו וחיכו. עברה דקה,

וואניה הוריד מהשולחן את העשב יחד עם הגחלילית
ושם בסלסלה. מחר יחד עם אבא הם בוודאי ימצאו מאין
הגחלילית לוקחת את האור!
אבל כשלמחרת פתח את הסלסלה, לא מצא שם אף
אחד. רק עשבי יער ועלים היו בסל. והפנס החי זחל
החוצה איכשהו, ולוואניה לא נודע איך הוא מדליק את
האור שלו ומאין הוא לוקח אותו.
אין דבר. כשוואניה יתבגר וילמד, יתחיל לקרוא ספרים,
ואז בהחלט ידע כל זה. וידע עוד הרבה דברים שאליהם
עוד לא חושב בכלל.

שמיים, שלוש.. עברו ארבע..
ופתאם בתוך העשב הרטוב והעלים נדלק בשקט אור
ירוק קטן. ניצוץ ירוק קטן האיר בחושך.
"אני רואה, רואה!" שמחה סבתא.
"גם אני רואה" אמרה אמא "מצאתם גחלילית!"
וואניה שמח מאוד והיה
מאוד גאה שהביא
מציאה כזו הביתה. הוא
הביט על הגחלילית
וצחק.
אחר כך חשב ושאל:
"אבא, אמור, מאין היא
לוקחת את האור?"
"אינני יודע" ענה אבא
"מחר בבוקר נסתכל
טוב יותר. אולי ננחש."
"נו, מספיק לך להסתכל
על הגחלילית" אמרה
אמא והדליקה אור
בחדר. "הגיע זמן
לאכול."

